

stichting orgelkring "hendrik niehoff"

gevestigd te 's-hertogenbosch

Programma van het concert in de Sint-Janskathedraal te 's-Hertogenbosch
op dinsdag 20 juni 2023 om 20:00u door **Laurens de Man**.

Laurens de Man ('s-Hertogenbosch, 1993) is een veelzijdig musicus. Hij studeerde piano, orgel en bijvak klavecimbel bij resp. Jacques van Oortmerssen, David Kuyken en Johan Hofmann aan het Conservatorium van Amsterdam. Hij vervolgde zijn studie bij Leo van Doeselaar aan de Berlijnse Universität der Künste (Konzertexamen Orgel); deze studie rondde hij in 2019 af met de hoogste cijfers. Laurens won diverse prijzen als pianist en organist, bij concoursen in Den Haag (Prinses Christina Concours, 1e prijs), Würzburg (Klavierwettbewerb J.S. Bach), Groningen (Martini Organ Competition, 1e prijs) en Freiberg (Silbermann Wettbewerb, 1e prijs), waar hij "ECHO Young Organist of the Year 2020" werd. In 2018 won hij de Sweelinck-Mullerprijs. Onder andere als pianist van het Chimaera Trio speelt en arrangeert hij kamermuziek uit vier eeuwen muziekgeschiedenis; het trio nam twee CD's op. Sinds 2012 is Laurens hoofdorganist van de Utrechtse Janskerk; in seizoen 2022-2023 is hij "Organist in Residentie" van het Contiusorgel te Leuven. Aan het Conservatorium van Amsterdam is hij verbonden als docent bijvak klassiek piano voor jazzpianisten. Voor meer, zie: www.laurensdeman.com

Programma "Vuur"

Uit: Ludi Musici (1621) (Intavolatie: LdM) - Intrada à 5 (nr. 22)	Samuel Scheidt	1587 - 1654
Veni Creator Spiritus: - melodiezetting en bewerking	Anoniem (Lüneburger Orgeltabulatur)	17e eeuw
Uit: Ludi Musici (1621) - Galliarda battaglia à 4 (nr. 21)	Samuel Scheidt	
Komm, Heiliger Geist, Herre Gott, BWV 652	Johann Sebastian Bach	1685 - 1750
Komm, Gott Schöpfer, heiliger Geist, BWV 667	Johann Sebastian Bach	
Improvisatie	Laurens de Man	*1993
Feux follets, op. 53 nr. 4 (1926)	Louis Vierne	1870 - 1937
Prélude, Adagio et Choral varié sur le thème du Veni Creator, op. 4 (1931)	Maurice Duruflé	1902 - 1986

Toelichting

Vuur

Het fenomeen “vuur” houdt de mensheid al eeuwen bezig; een verschijnsel dat verbonden is met zowel extreem gevaar als positieve energie en scheppingskracht.

In het verhaal van Pinksteren verschijnt de Heilige Geest zelfs letterlijk als vuur. De stoere oerkracht van de Middeleeuwse hymne “Veni Creator Spiritus” (“Kom, Schepper, Geest”) heeft vele componisten geïnspireerd. De 17e-eeuwse anonus omspeelde haar met speelse loopjes en karakteristieke echo-effecten. Bach pakte nog verder uit en liet haar in “Komm, Gott Schöpfer, Heiliger Geist” eerst in de bovenstem en dan in de bas klinken: een heel plastische verklanking van de uitstorting van de Geest. De licht verwante melodie “Komm, heiliger Geist” wordt juist meditatief en breed uitgesponnen omspeeld.

“Vuur!” is als oorlogsterm helaas nog altijd actueel. In de Galliarda Battaglia van Scheidt komen daarnaast vooral de trompetten van de overwinning tot klinken.

Louis Vierne verklankte de “dwaallichten”: spontaan ontbrandend moerasgas, dat een spookachtig schijnsel in de nacht geeft en uitnodigde tot allerlei spookachtige mythevorming. Vierne schreef heel precies allerlei grillige registraties voor, waaraan het orgel van de Sint-Jan een eigen draai geeft.

Maurice Duruflé verwierf met slechts een handjevol briljante orgelwerken een plaats in het orgelpantheon; zijn triptiek over het Veni Creator droeg hij op aan zijn leraar Louis Vierne. Het werk eindigt met een stralende presentatie van het Gregoriaanse thema, gevolgd door vier beknopte, heldere variaties; vaak wordt dit slotdeel zelfstandig uitgevoerd. In het originele drieluik gaat daaraan eerst een zoekende Prélude vooraf, waarin tussen de kabbelende fluitklanken flarden van de hoofdmelodie opduiken. In het lyrische Adagio is het thema makkelijker te herkennen, gespeeld in de intiemste klanken van het orgel. Langzaam maar zeker lijkt er een wind op te steken, een zonnige storm met oogverblindend licht, waarna het slotdeel als een ontlading volgt, en na een goede twintig minuten het werk geestdriftig wordt afgesloten.